

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHELMŹY

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym
PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży.

Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m, 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada.

Kontabankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy

Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 242.

Chełmża, niedziela, dnia 20-go października 1929 r.

Rok II.

Groch o ścianę.

Panowie Ministrowie! Otwórzcie oczy i uszy!

I.

W osobliwych stosunkach, jakich obraz przedstawia Polska, najwięcej bodaj zadziwia i najwięcej żalości wzbudza w obserwatorze stwierdzenie faktu, że w Polsce piękna maksyma: „gutta cavet lapidem“, maksyma o kropli wody, drżącej skałą — zdaje się nie mieć waloru.

Skała biurokracyjnej mądrości i biurokracyjnej gospodarki opiera się wszelkim wpływom. Ani krople, ani strumienie wody, padające co dnia ze szpalt prasy na tę skałę, nie odnoszą najmniejszego skutku, choć woda nie jest wcale słodka, lecz słoną i gorzką od ironji i sarkazmu, i choć niesie z sobą ciężkie kłody argumentów. Opinia publiczna oburza się, lamentuje, krzyczy w zgodnym żalonym chórze: skała biurokracyjna sterczy dumnie i tryumfuje w niezwalczonej potędze nad wołaniem prasy, sfer gospodarczych, opinii publicznej, tryumfuje nad żądaniami zdrowego rozumu!...

Wszelkie argumenty odbijają się o tę skałę jak ziarnka grochu.

A w kampanji, jaką prasa i społeczeństwo prowadzą przeciw praktykom biurokracyjnym, nie chodzi nieraz wcale o radykalną zmianę polityki gospodarczej, nie chodzi o gruntowne, zasadnicze przeobrażenia systemu. Nie. Chodzi często tylko o usunięcie względnie drobnych bolączek, o reformę poszczególnych przepisów i zarządzeń, których zmiana dałaby się bardzo łatwo, jednym pociągnięciem pióra władz wyższych, przeprowadzić, a których konserwacja godzi dotkliwie w interesy społeczne, przysparza obywatelom mnóstwo trudności życiowych — i co przecie także trzeba mieć na względzie — ośmiesza nieraz państwo w oczach zagranicy.

W każdej dziedzinie życia spotykamy się u nas z horrendalnymi przepisami i horrendalną praktyką urzędową, która do żywego dopieka obywatelowi państwa. Przyjrzyjmy się tu kilku takim bolączkom społecznym, które konserwowane są przez władzę z uporem wprost niepojętym.

Weźmy pod uwagę sprawę paszportową. Od kilku lat opinia publiczna jednomyślnie domaga się zmiany przepisów paszportowych (i zmiany biurokracyjnych utrudnień, praktykowanych przez poszczególnych urzędników, z własnej dobrej ochoty!). Niejednokrotnie łudzono opinię publiczną, że już, już miarodajne czynniki gotowe są do przeprowadzenia reformy, ale wszystkie takie wieści okazywały się bajką — i system paszportowy jest tą skałą biurokracyjną, o którą rozbijają się żądania społeczne.

A iżby dosadnie unaocznić, co to jest teoria demokratyczna, która broni przepisów paszportowych w imię rzekomego interesu skarbu państwa, a praktyka potentatów biurokracyjnych, właśnie ci potentaci świecą społeczeństwu przykładem wyjazdów zagranicę, w słoneczne krainy Francji, Włoch... Opinia publiczna buduje się tym widokiem i tembardziej podziwia mądrość polskiego systemu paszportowego!

Sięgnijmy w inną dziedzinę życia. Opinia publiczna zgodnie domaga się uchylecia ogromnego cła od pomarańcz i bananów, obfitujących w witaminy konieczne dla zdrowia. Najwybitniejsi lekarze higieniści domagają się umożliwienia nabycia tych owoców szerokim sferom społeczeństwa które przecie nie mogą za pomarańczę płacić półtora złotego. Nie nie pomaga! Mądra biurokracja, która ustanowiła wysoką taryfę cłową, utrzymuje ją w mocy, głucha na wszelkie wołania społeczne. A skutek jest ten, że ludność granicznych miast urzędu masowe wycieczki zagranicę, gdzie, jak np. w czeskim Cieszynie za 27 groszy można nabyć pomarańczę.

Pozostajmy jeszcze w sferze praktyk celnych. W tej sferze rządzi martwa litera przepisu i taka uparta tępość, że opowieści z polskiej krainy celnej wydają się nieraz wręcz niewiarogodnymi.

Wszelkie pogłoski o zamachu stanu są nieprawdziwe.

Warszawa, 18. 10. Wczoraj w południe odbyło się 4-godzinne posiedzenie klubu parlamentarnego B. B. Obrady uznano za ściśle poufne. Z pogłosek kulturalnych dowiadujemy się jednak, że niemal całe posiedzenie wypełnił referat polityczny pułk. Sławka, omawiający m. in. wyniki wyborów samorządowych w Wielkopolsce i na Pomorzu, przyczem nawoływał do jednolitego utrzymania frontu BB. zarówno w Sejmie, jak i w kraju. Ponadto miał stwierdzić, że wszelkie pogłoski o zamachu stanu są nieprawdziwe, a jeżeli sejm uchwali votum nieufności rządowi, to przyjdzie rząd nowy.

W drugiej części swego przemówienia poseł Sławek przedstawił stan gospodarczy kraju, który jego zdaniem jest korzystny. Polska bowiem

przechodzi przesilenie gospodarcze spokojnie, bez wstrząśnień i pomimo złej konjunktury bilans handlowy jest dobry.

Senator Perzyński informował o działalności propagandowo-wieczowej. W dyskusji nikt z najważniejszych posłów głosu nie zabierał.

Dowiadujemy się, że na popołudniowej herbatce u p. prezesa rady ministrów Switalskiego po jego przemówieniu wywiązała się obszerna dyskusja, w której zabrało głos około 20 posłów i senatorów. Niektórzy z tych posłów domagali się okrojowania projektowanej przez BB. zmiany konstytucji, na to premier Switalski i pułk. Miedziński odpowiedzieli, że okrojowanie (narzucenie zgóry) konstytucji nie leży w zamiarach marszałka Piłsudskiego.

PIĘKNE z POZYTECZNEM

bczn w 5088

BUTY ŚNIEGOWCE KALOSZE <PEPEGE>

<PEPEGE>

Sir W. Erskine — ambasadorem W. Brytanji w Polsce.

London. Król Jerzy zamianował posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Warszawie sir Williama Erskine ambasadorem nadzwyczajnym i pełnomocnym w stolicy Polski.

Królestwo Jugosławji.

Warszawa. Poselstwo jugosłowiańskie w Warszawie zawiadomiło Ministerstwo Spraw Zagranicznych, że J. K. M. król Aleksander podpisał w dniu 8 bm. ustawę, w myśl której oficjalna nazwa królestwa brzmieć będzie odtąd: Królestwo Jugosławji.

Paderewski chory.

Z Lozanny donoszą, że Ignacy Paderewski, który niedawno przeżył szczęśliwie operację ślepej kieszki, zapadł znowu na inną chorobę. Mianowicie wywiązało mu się zapalenie żył na lewej nodze, wskutek czego znakomity artysta przed upływem dwu miesięcy nie będzie mógł chodzić.

Nowy sposób propagandy w sprawie Wilna.

K o w n o. Studenci litewscy, pozostający na studjach w Jugosławji, wynaleźli nowy sposób prowadzenia propagandy w sprawie Wilna.

Na wszystkich wysyłanych przez siebie listach kładą oni pieczęcie z napisami w języku niemieckim: „Słyszcie wszyscy! Serce Litwy, stolica Wilno zostało zagarnięte przez Polskę“.

Dział Urzędowy pow. toruńskiego

(Za dział urzędowy odpowiedzialny Nacz. Sekr. Wydz. Pow. Augustyn Weiss).

Spis targów wielkich Województwa Pomorskiego na rok 1930.

(Miejscowości w nawiasach oznaczają powiaty.)

- Borowy Młyn (Chojnice): 1 kwietnia, 5 sierpnia, 21 października kramne, bydło i konie; 8 czerwca bydło i konie.
- Borzyszkowy (Chojnice): 18 marca, 17 czerwca, 26 sierpnia, 16 grudnia — kramne, bydło i konie.
- Brodnica: 2 stycznia, 6 lutego, 8 kwietnia, 1 maja, 5 czerwca, 2 października, 6 listopada, 4 grudnia, — bydło i konie 6 marca, 4 września, — kramne, bydło i konie.
- Brusy (Chojnice): 11 marca, 9 września — kramne, bydło i konie; 4 lutego 13 maja, 8 lipca, 7 października, 11 listopada, 2 grudnia, bydło, konie i świnie.
- Brzeźno (Chojnice): 4 marca, 1 lipca, 2 września, 4 listopada — kramne bydło i konie; 6 maja — bydło i konie.
- Bukowiec (Świecie): 11 lutego, 10 czerwca, 16 grudnia — kramne, bydło i konie, 15 kwietnia, 18 sierpnia, 14 października — bydło i konie.
- Bysław (Tuchola): 19 marca, 19 listopada — kramne, bydło i konie.
- Cekcyn (Tuchola): 19 marca, 17 września, — kramne bydło i konie; 21 maja, 17 grudnia — bydło i konie.
- Chełmno: 19 marca, 14 maja, 9 lipca, 3 września, 23 października, 8 grudnia — bydło i konie.
- Chełmża (Toruń): 19 lutego, 12 marca, 16 kwietnia, 11 czerwca, 16 lipca, 17 września, 22 października, 12 listopada, bydło i konie.
- Chmielno (Kartuzy): 22 kwietnia, 30 września — bydło i konie.
- Chojnice: 13 marca, 13 listopada — kramne, bydło i konie; 12 czerwca 11 grudnia — bydło i konie.
- Czarze (Chełmno): 6 maja, 4 listopada, — bydło i konie.
- Czersk (Chojnice): 11 lutego, 10 czerwca, 9 września, 9 grudnia — kramne, bydło i konie; 8 kwietnia, 14 października — bydło i konie.
- Dąbrowa (Chełmno): 4 lutego, 13 maja, 1 lipca, 4 listopada — bydło, konie i świnie.
- Drzycim (Świecie): 5 kwietnia, 5 listopada — kramne, bydło i konie.
- Działdowo: 14 stycznia, 11 marca, 8 kwietnia, 10 czerwca, 12 sierpnia, 11 listopada — kramne, bydło i konie; 14 października, 9 grudnia — bydło i konie.
- Dziemiany (Kościerzyna): 10 czerwca, 21 października — kramne, bydło i konie; 15 kwietnia, 26 sierpnia — bydło i konie.
- Gdynia: 27 lutego, 16 października — kramne, bydło i konie.
- Gniew: 19 maja, 19 listopada — kramne; 13 marca, 26 maja, 17 września, 8 października — bydło i konie.
- Godziszewo (Tczew): 27 marca, 25 września — świnie.
- Golub (Wąbrzeźno): 18 marca, 17 czerwca, 16 września, 16 grudnia — bydło i konie.
- Gostyczyn (Tuchola): 10 kwietnia, 9 października — bydło i konie.
- Gwidłino (Kartuzy): 3 kwietnia, 6 listopada — kramne, bydło i konie.
- Górzno (Brodnica): 18 marca, 18 listopada — kramne; 19 lutego 16 kwietnia, 21 listopada, 21 maja, 16 lipca, 17 września, 15 października — bydło, konie i świnie.
- Grodziczno (Lubawa): 13 lutego, 13 listopada — bydło i konie.
- Gruczno (Świecie): 17 czerwca, 21 października — kramne, bydło i konie.
- Grudziądz miasto: 3 stycznia, 17 stycznia, 7 lutego, 21 lutego, 7 marca, 21 marca, 4 kwietnia, 18 kwietnia, 2 maja, 16 maja, 6 czerwca, 20 czerwca, 18 lipca, 8 sierpnia, 22 sierpnia, 19 września, 8 października, 17 października, 7 listopada, 5 grudnia, 19 grudnia — bydło i konie.
- Jabłonowo-Zamek (Brodnica): 18 marca, 20 maja, 17 czerwca, 19 sierpnia, 16 września, 18 listopada — bydło i konie.
- Jabłonowo (Brodnica): 11 lutego, 9 grudnia — kramne, bydło i konie; 8 kwietnia, 13 maja, 8 lipca, 11 listopada — bydło i konie.
- Jeżewo (Świecie): 17 kwietnia, 14 października — kramne, bydło i konie.
- Kamień (Sępólno): 27 marca, 18 czerwca, 16 października — kramne, bydło i konie; 15 maja, 21 sierpnia, 20 listopada — bydło i konie.
- Kartuzy: 12 marca, 9 lipca, 10 września, 10 grudnia — kramne, bydło i konie; 14 maja, 8 października — bydło i konie; 8 stycznia, 12 lutego, 9 kwietnia, 11 czerwca, 13 sierpnia, 12 listopada — świnie.
- Kielno (Morski): 1 kwietnia, 4 listopada — kramne, bydło i konie.
- Kielpino (Kartuzy): 8 października — kramne, bydło i konie.
- Kielpiny (Lubawa): 11 marca, 14 października — bydło i konie.
- Konarzyny (Chojnice): 14 maja, 13 sierpnia, 22 października — kramne, bydło i konie.
- Kościelna Jania (Gniew): 13 marca, 13 listopada — kramne bydło i konie.
- Kościerzyna: 8 kwietnia, 17 czerwca, 16 września, 18 listopada — kramne, bydło i konie; 18 lutego, 20 maja, 22 lipca, 21 października, 2 grudnia — bydło, konie i świnie.
- Kowalewo (Wąbrzeźno): 6 marca, 6 listopada — kramne; 4 kwietnia, 2 maja, 5 września, 7 listopada — bydło i konie.
- Krokowo (Morski): 12 maja, 29 listopada — kramne.
- Kurzętnik (Lubawa): 15 stycznia, 19 marca, 21 maja, 18 czerwca, 16 lipca, 20 sierpnia, 15 października, 19 listopada — bydło i konie.
- Leśno (Chojnice): 29 kwietnia, 27 maja, 28 października — kramne, bydło i konie.
- Lidzbark (Brodnica): 8 stycznia, 7 marca, 9 czerwca, 1 sierpnia, 5 września, 8 października, 7 listopada, 5 grudnia — bydło i konie; 10 marca, 6 października — kramne.
- Liniewo (Kościerzyna): 25 marca, 4 listopada — kramne, bydło, konie i świnie; 5 maja, 7 czerwca 1 września — świnie; 7 stycznia — bydło konie i świnie.
- Linja (Morski): 15 kwietnia, 14 października — bydło i konie.
- Lipnica (Chojnice): 1 marca, 29 kwietnia, 9 września, 10 listopada — kramne, bydło i konie.
- Lipusz (Kościerzyna): 27 marca, 3 lipca, 11 listopada — kramne, bydło i konie; 12 sierpnia — bydło i konie.
- Lisewo (Chełmno): 1 lipca, 18 listopada — kramne, bydło i konie.
- Lnianko (Świecie): 9 kwietnia, 8 października — bydło i konie.
- Lubawa: 12 listopada — kramne; 2 kwietnia, 4 czerwca, 8 września, 1 października — kramne, bydło i konie; 5 lutego, 5 marca, 7 maja, 2 lipca, 6 sierpnia, 5 listopada — bydło i konie.
- Lubichowo (Starogard): 4 marca, 1 lipca, 4 listopada — bydło, konie i świnie.
- Lubiewo (Świecie): 2 kwietnia, 3 września — kramne, bydło i konie.
- Luzino (Morski): 12 maja, 10 listopada — kramne, bydło i konie.
- Łasin (Grudziądz): 10 kwietnia, 9 października — bydło i konie; 18 lutego, 12 czerwca, 14 sierpnia, 11 grudnia — kramne, bydło i konie.
- Łakorz (Lubawa): 20 marca, 5 czerwca, 18 września, 11 grudnia — kramne, bydło i konie.
- Łąg (Chojnice): 27 marca, 27 listopada — kramne, bydło i konie.
- Mroczo (Lubawa): 18 czerwca, 29 października — bydło i konie.
- Nieżywiec (Brodnica): 8 kwietnia, 14 października — kramne bydło i konie; 24 czerwca, 12 sierpnia — bydło i konie.
- Nowacerkiew (Starogard): 13 września — buhaje rozplodowe; 8 maja — kramne bydło i konie.
- Nowe (Świecie): 27 lutego, 24 kwietnia, 28 sierpnia, 23 października, 18 grudnia — kramne, bydło i konie; 27 marca, 26 czerwca, 25 września — bydło i konie.
- Nowemiasto (Lubawa): 12 marca, 11 czerwca, 13 sierpnia, 8 października 10 grudnia — kramne bydło i konie; 14 maja, 9 lipca, 12 listopada — bydło i konie.
- Nowe Grodziczno (Lubawa): 8 maja, 11 września — bydło i konie.
- Osie (Świecie): 17 lutego, 7 czerwca, 4 października — kramne, bydło i konie; 5 kwietnia, 16 sierpnia, 22 listopada — bydło i konie.
- Papowo Biskupie (Toruń): 6 maja, 7 października — kramne bydło i konie.
- Pelplin (Tczew): 24 marca, 26 maja, 20 października, 27 listopada — bydło i konie; 11 stycznia, 23 czerwca — bydło, konie i świnie.
- Płońnica (Działdowo): 15 stycznia, 16 kwietnia, 16 lipca, 15 października — bydło i konie.
- Podgórz (Toruń): 5 marca, 1 października — bydło i konie.
- Pogódki (Kościerzyna): 13 maja, 28 października — kramne, bydło, konie i świnie.
- Polskie Brzozie (Brodnica): 4 czerwca — kramne, bydło i konie; 1 października — bydło i konie.
- Prusoz (Świecie): 5 marca, 5 listopada — kramne, bydło i konie.
- Przodkowo (Kartuzy): 22 kwietnia, 21 października — bydło i konie.
- Puck (Morski): 19 lutego, 20 czerwca, 27 września, 22 grudnia — kramne, bydło i konie.
- Radzyn (Grudziądz): 3 kwietnia, 2 października — kramne, bydło i konie 6 marca, 5 czerwca, 8 lipca, 4 września, 6 listopada, 4 grudnia — bydło i konie.
- Rumja (Morski): 13 maja, 16 września — kramne, bydło i konie.
- Rybno (Lubawa): 12 marca, 13 sierpnia — kramne, bydło i konie; 11 czerwca, 12 listopada — bydło i konie.
- Sępólno: 22 kwietnia, 1 lipca, 14 października — kramne, bydło i konie; 25 marca, 11 listopada — bydło i konie.
- Sierakowice (Kartuzy): 13 maja, 1 lipca, 19 sierpnia, 11 listopada — kramne, bydło i konie; 18 marca — bydło i konie.
- Skarlin (Lubawa): 3 kwietnia, 2 października — bydło i konie.
- Skarszewy (Kościerzyna): 11 lutego, 24 czerwca, 25 listopada — bydło, konie i świnie; 2 kwietnia, 23 lipca, 15 października — bydło i konie; 4 lutego, 1 kwietnia, 3 czerwca, 5 sierpnia, 7 października, 2 grudnia — świnie.
- Skóroz (Starogard): 8 kwietnia, 7 października — kramne, bydło i konie; 4 lutego, 3 czerwca, 5 sierpnia, 2 grudnia — bydło i konie.
- Śliwiec (Tuchola): 2 kwietnia, 8 października — kramne, bydło i konie; 4 czerwca, 13 sierpnia — bydło i konie.
- Stara Kiszewa (Kościerzyna): 18 marca, 12 listopada — kramne, bydło i konie; 21 maja, 19 sierpnia — bydło i konie; 9 kwietnia, 11 czerwca, 13 sierpnia, 3 października, 10 grudnia — świnie.
- Starogard: 1 lipca, 2 lipca, 4 listopada, 5 listopada — kramne; 7 maja, 12 listopada — buhaje rozplodowe; 12 lutego, 9 kwietnia, 18 czerwca, 17 września, 22 października, 10 grudnia — bydło konie i świnie
- Stężyce (Kartuzy): 18 marca, 4 listopada — kramne, bydło i konie.
- Strzebeż (Morski): 22 kwietnia, 23 października — kramne bydło i konie
- Suleczyno (Kartuzy): 8 kwietnia, 9 września — kramne, bydło i konie; 22 lipca bydło i konie.
- Świecie: 5 maja, 3 listopada — kramne bydło i konie; 13 stycznia, 3 lutego, 3 marca, 7 kwietnia, 2 czerwca, 7 lipca, 4 sierpnia, 1 września 6 października, 1 grudnia — bydło i konie.

Swornegac (Chojnice): 20 maja, 16 września — kramne bydło i konie; 18 lutego, 21 października — bydło i konie.
 Szemud (Morski): 26 czerwca, 11 grudnia — kramne, bydło i konie.
 Szymbark (Kartuzy): 24 maja, 18 października — kramne bydło i konie; 25 czerwca — na wełnę.
 Tczew: 21 marca, 13 czerwca, 19 września, 7 listopada, bydło i konie.
 Topólno (Świecie): 10 kwietnia, 11 września — kramne, bydło i konie; 9 stycznia, 13 marca, 8 maja, 10 lipca, 9 października, 13 listopada — bydło i konie.
 Toruń: 2 stycznia, 16 stycznia, 6 lutego, 20 lutego, 6 marca, 20 marca, 3 kwietnia, 17 kwietnia, 8 maja, 22 maja, 5 czerwca, 26 czerwca, 3 lipca, 17 lipca, 7 sierpnia, 21 sierpnia, 4 września, 18 września, 2 października, 18 października, 6 listopada, 20 listopada, 4 grudnia 18 grudnia — bydło i konie.
 Tuchola: 4 marca, 6 maja, 8 lipca, 26 sierpnia, 21 października, 25 listopada — kramne, bydło i konie.
 Turza (Tczew): 1 kwietnia, 7 października — bydło i konie.
 Warlubie (Świecie): 1 maja, 2 października — kramne, bydło i konie.
 Wąbrzeźno: 19 marca, 18 czerwca, 12 listopada — kramne, bydło i konie; 7 stycznia, 4 lutego, 8 kwietnia, 6 maja, 8 lipca, 5 sierpnia, 2 września, 7 października, 2 grudnia — bydło i konie.
 Wiele (Chojnice): 15 maja, 18 września — kramne, bydło i konie.
 Wejherowo: 2 stycznia, 6 marca, 5 czerwca, 2 października, 4 listopada 22 grudnia — kramne, bydło i konie; 3 kwietnia, 7 sierpnia, 4 grudnia — bydło i konie.
 Więcbork (Sepólno): 18 marca, 4 listopada — kramne, bydło i konie; 11 lutego, 8 kwietnia, 20 maja, 17 czerwca, 12 sierpnia 7 października — bydło i konie; 9 grudnia — gwiazdkowy.
 Wysin (Kościerzyna): 10 kwietnia, 9 października — bydło i konie.
 Zblewo (Starogard): 5 czerwca, 2 października — kramne, bydło i konie; 3 kwietnia, 7 sierpnia — bydło i konie.
 Żarnowiec (Morski): 1 kwietnia, 7 października — bydło i konie.
 Żukowo (Kartuzy): 4 czerwca, 5 listopada — bydło i konie.

Spis targów małych (tygodniowych) Województwa Pomorskiego na rok 1930

Miejscowości w nawiasach oznaczają powiaty.

Brusy (Chojnice):	piątki
Brodnica:	poniedziałki i czwartki
Chelmno:	środy i soboty
Chelmża (Toruń):	wtorki, środy, piątki i soboty (w środy i soboty tylko świnie, jagnięta, ptactwo.)
Chojnice:	środy i soboty
Czersk (Chojnice):	wtorki i piątki
Działdowo:	wtorki i piątki
Gniew:	środy i soboty
Golub (Wąbrzeźno):	wtorki i piątki
Górzno (Brodnica):	wtorki
Grudziądz miasto:	środy i soboty
Iłowo (Działdowo):	czwartki
Jabłonowo (Brodnic a):	środy i soboty
Kartuzy:	środy i soboty
Kościerzyna:	wtorki i piątki
Kowalewo (Wąbrzeźno):	środy i soboty
Lidzbark (Brodnic a):	poniedziałki i czwartki
Lipnica (Chojnice):	wtorki
Lubawa:	poniedziałki i piątki
Lubichowo (Starogard):	wtorki
Łasin (Grudziądz):	wtorki i piątki
Łakorz (Lubawa):	czwartki
Nowe (Świecie):	środy i soboty
Nowemiasto (Lubawa):	wtorki i piątki
Osie (Świecie):	czwartki

Dział gospodarczy.

Orzeczenie Sądu Najwyższego. w sprawach handlowych i wekslowych.

Kolej odpowiada z reguły za wszelkie wypadki w ruchu, o ile nie wykaże winy samego uszkodzonego, w którym to wypadku kolej może tylko o tyle odpowiadać, o ile jej poszkodowany wykaże współwinę w wypadku (O. S. N. z dnia 13 listopada 1928 r. III R. 2137/27).

Kto pozostawiając towar do dyspozycji następnie towar podejmuje i rozsprzedaje go po sądownie zbadaniu towaru, temsamem zrzeka się pozostawienia towaru do dyspozycji, a w związku z tem także podniesionych zarzutów co do jakości towaru, jeżeli sąd ustali, że nie zachodziło niebezpieczeństwo zepsucia się towaru ani niebezpieczeństwo zwłoki, (Orz. S. N. z dn. 20 lutego 1929 r. III R. 1460/28).

Okoliczność, że posiadacz weksla wymieniony jest na jednym ze środkowych indosów, nie daje mu legitymacji do skargi wekslowej, jeżeli nie przekreśli następnym indosów. (Orz. S. N. z dn. 4 grudnia 1927 r. III R. 2383/28).

Dla oceny zakresu uprawnień wierzyciela wekslowego z oddanego mu blankietu wekslowego w całości niewypełnionego, nie jest miarodajną oko-

liczność, jak sobie wystawca weksla swe zobowiązania wekslowe przedstawia, lecz wola stron, wyrażona przy oddaniu weksla co do jego wypełnienia. Okoliczność, że blankiet wekslowy został przez wierzyciela wekslowego podstemplowany, aby mógł być użyty dla oznaczenia wyższej sumy wekslowej nie może być pożytywana za zmianę tekstu w porozumieniu art. 69 pr. weksl. (Orz. S. N. z dn. 27 grudnia 1928 III R. 2563/28).

Podatek przemysłowy korzysta z ustawowego pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku ruchomego, należącego do przedsiębiorstwa, obłożonego tym podatkiem, ale nie z majątku nieruchomościowego. Orz. S. N. z dn. 27 grudnia 1929 r. III R. 941/28).

Drobne odchylenia w oznaczaniu firmy od jej rejestrowanego brzmienia nie uchylają bezwzględnie identyczności firmy. Jednak identyczność firmy musi być w tym wypadku szczególnie udowodniona. (Orz. S. N. z dn. 20 lutego 1929 r. R. 114/28).

Przedawnienia weksla sąd nie powinien uwzględniać z urzędu. Orz. S. N. z 6 listopada 1929 r. III R. 2121/28.

Właściciel domu nie może się sprzeciwiać umieszczeniu szyldu na froncie domu przez spółkę handlową, która od jednego z lokatorów wzięła w podnajem część mieszkania, jeżeli na domu są już

Pelplin (Tczew):	środy i soboty
Podgórz (Toruń):	poniedziałki i czwartki
Pol. Brzozie (Brodnic a):	środy
Puck (Morski):	piątki
Sepólno:	piątki
Skarszewy (Kościerzyna):	środy i soboty
Skóroz (Starogard):	soboty
St. Riszewa (Kościerzyna):	środy
Starogard:	środy i piątki
Świecie:	środy i soboty
Tczew:	środy i soboty
Toruń miasto:	wtorki, czwartki, piątki i soboty (w czwartki tylko bydło i trzoda chlewna)
Tuchola:	wtorki i piątki
Warlubie (Świecie):	piątki
Wąbrzeźno:	wtorki i piątki
Wejherowo (Morski):	środy i soboty
Więcbork (Sepólno):	czwartki
Zblewo (Starogard):	czwartki

Jeżeli dzień targowy przypada na święto, targ odbywa się w dzień poprzedni.

Powyzsze podaje do ogólnej wiadomości.

Toruń, dnia 23 września 1929 r.

Starosta Powiatowy, Dr. Bogocz.

Posiedzenie Sejmiku Powiatowego w Toruniu.

Na mocy § 118 ordynacji powiatowej zwołałem Sejmik Powiatowy powiatu toruńskiego na publiczne posiedzenie w **środe, dnia 30 października 1929 r. przed połudn. o godz. 10. do sali posiedzeń Sejmiku Powiatowego w Toruniu**

Porządek Obrad:

- 1) Odczytanie i przyjęcie do wiadomości protokołu z ostatniego posiedzenia Sejmiku Powiatowego z dnia 12 lipca 1929 r.
- 2) Zmiana statutu powiatowego o popieraniu opłat za nadmierne zużycie dróg powiatowych.
- 3) Uchwalenie poboru w roku 1930 — 31 — dodatku komunalnego do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż napojów alkoholowych.
- 4) Budżet dodatkowy na rok 1929 — 30, jego zatwierdzenie przez Pana Wojewodę Pomorskiego i wprowadzenie w nim zmian.
- 5) Wynagrodzenie dla zastępcy starosty — w sprawie uchwały Sejmiku Pana Wojewody.
- 6) Urządzenie przez powiat toruński kursu podkuwaczy koni.
- 7) Wniosek Spółdzielni Plom w Brachnowie o subwencję na budowę domu ludowego.
- 8) Wybór 4 członków i 4 zastępców do komisji szacunkowej dla podatku dochodowego.
- 9) Pogląd na 4 letnią działalność obecnego Sejmiku Powiatowego — Sprawozdanie.
- 10) Wolne wnioski.

Toruń, dnia 17 października 1929 r.

Starosta Powiatowy, w z. Dołżycki.

Koniec działu urzędowego.

umieszczone inne szyldy, a szyld spółki nie naraża właściciela domu na szkodę rzeczywistą. (Orz. S. N. z dn. 27 marca 1929 r. R. 412/29).

Używanie słownego znaku towarowego zgłoszonego w Urzędzie patentowym nie jest zabronione, chociażby takim samym znakiem, jednak niezarejestrowanym, posługiwał się inny przedsiębiorca. (Orz. S. N. z dn. 6 marca 1929 r. R. 1469/28).

Dwukrotne podpisanie się na wekslu przez wystawcę nie pozbawia dokumentu charakteru weksla. (Orz. S. N. z dn. 21 lutego 1929 r. R. 69/29).

Spadek kosztów utrzymania na G. Śląsku.

Komisja do ustalenia wskaźnika drożyznianego ustaliła, że łączne koszty utrzymania rodziny pracowniczej za m-c wrzesień r. b. spadły o 1,73 proc.

Wpływy z podatków pośrednich we wrześniu r. b.

Wpływy z podatków pośrednich we wrześniu r. b. osiągnęły kwotę 16.200.000 zł. co wobec sumy 14.600.000 zł. osiągniętej we wrześniu 1928 r. stanowi wzrost o 1.600.000 zł.

STRZECHA RODZINNA

Bezpłatny dodatek niedzielny do „Przeglądu Pomorskiego“

Nr. 42

Niedziela, dnia 20 października 1929

Rok II

Niedziela 22 po Świątkach

Ewangelja

Św. Mateusza rozdział 22, wiersz 15—21

W on czas odszedłszy Faryzeuszowie, radzili się, jakoby Jezusa pochwycili w mowie. I posłali Mu Ucznie swoje z Herodjany, mówiąc: Nauczycielu, wiemy, że prawdę kochasz, i drogi Bożej w prawdzie nauczasz, a nie dbasz na nikogo, albowiem nie oglądasz się na osobę ludzką: powiedzże nam tedy, co się zda, godzili się czynić dawać Cesarzowi, czyli nie? A Jezus poznawszy złość ich, rzekł: Czemu mię kusićcie, obłudnicy? Pokażcie mi monetę czynszową. A oni Mu przynieśli denar. I rzekł im Jezus: Czyj jest ten obraz i napis. Rzekli Mu: cesarski. Tedy powiedział im: Więc oddajcie Cesarzowi, co jest cesarskiego, a Bogu, co jest Boskiego.

Dzień misyjny.

Cały świat katolicki coraz więcej zapoznaje się z zagranicznymi Misjami Katolickimi, coraz więcej rozumie głos Namiestnika Chrystusa Pana, Ojca św. Piusa XI, że sprawa Misyj to nasza sprawa to sprawa nieszczęśliwych bliźnich naszych, za których Chrystus Pan umarł.

W niedzielę przedostatnią października w myśl osobnego dekretu Ojca św. obchodzi się na całym świecie „Dzień Misyjny“, czego zainteresowanie w tym roku tem więcej jest potęgowane z powodu Jubileuszu Kapłaństwa Papieża — Misjonarz który wyraził swe życzenie, aby ofiary jubileuszowe skierowane były przez wiernych na rzecz misyj przez Papieskie Dzieło Rozkrzewienia Wiary. To też pisze organ papieski „Osservatore Romano“, że zewsząd dochodzi echo gorących przygotowań na Dzień Misyjny. Szczególnie rozczulającą dla Ojca św. była wiadomość, że w maleńkiej diecezji „Palestrina“ liczącej zaledwie kilka tysięcy dusz, biskup ordynariusz, J. Em. Ks. Kardynał Vanutelli, zebrał pokaźną kwotę 20 tysięcy lirów. Ale nie tylko

we Włoszech, nie tylko w całej Europie, lecz także w Afryce, Azji pomiędzy murzynami, Chińczykami, Japończykami itd. gdzie tylko istnieją nawrócenia pogaństwa, modlić się oni będą o dalsze nawrócenia swych braci — pogan a idąc za głosem Ojca św. gremjalnie wstępować będą do Papieskiego Dzieła Rozkrzewienia Wiary.

Oto co czynią wierne dzieci Kościoła, idąc za głosem Chrystusa i Jego Namiestnika.

Módlmy się wszyscy za pogan, za Misje Katolickie, ofiarujmy na ten cel Komunię św. lub wysłuchanie Mszy św., bądźmy miłosierni, abysmy także kiedyś miłosierdzia dostąpili, czego zadaniem niechaj będą słowa Ojca św. Piusa XI: „Błogosławieństwo apostołskie niechaj z stąpi na tych, którzy wspomagają misjonarzy walczących o dusze nieśmiertelne. Niech z stąpi na tych wszystkich, którzy wielkodusznie wspomagają święte dzieło Rozkrzewienia Wiary“.

Do Papieskiego Dzieła Rozkrzewienia Wiary można się zapisać u każdego proboszcza albo dyrektora diecezjalnego przy kurjach biskupich.

ROZMAITOŚCI

Trudno mu było rozstać się z swemi przekonaniem.

Niedawno zmarły tytoniowy król Anglii, Bernhard Baron, ofiarował wielkie sumy na instytucje filantropijne.

Rodzina starała się go przekonać, że powinien sobie zbudować dom, w którym mógłby spędzać dalsze życie wygodnie i komfortowo. Baron nie mówił ani tak, ani nie, a lata biegly. Na coraz jednak usilniejsze prośby zgodził się na budowę w Brighthon wspaniałej rezydencji. Baron często chodził oglądać budujący się dom, zatwierdzał plany instalacji i urządzeń. Kiedy jednak wykończono obszerny i piękny gmach, potrząsnął głową i oświadczył, że na dalszy spokojny swój żywot nie potrzebuje tyle przestrzeni, wobec czego gmach podarował swym współpracownikom na urządzenie w nim domu dla renkonwalescentów.

Pola i lasy... na Grenlandji.

Słynny duński zoolog Alving Petersen wrócił do Danji po dwuletnim pobycie w Grenlandji i doniósł o sensacyjnem odkryciu wielkich żyznych

obszarów w tym kraju. Teren badań uczonego leżał na wschodnim wybrzeżu Grenlandji dokoła Scoresby-Sundes, fjordu, wrzynającego się na jakich 400 km. w głąb lądu. Tu stwierdziła ekspedycja, że olbrzymie przestrzenie, o których dotychczas sądzono, że są pokryte śniegiem i lodowcami i które też w ten sposób oznaczono na mapach — składają się z urodzajnych stepów, pełnych nieznanego na Grenlandji życia zwierzęcego i roślinnego.

Gdzie okiem sięgnąć, ciągną się pstre kwiatne pola i lasy karłowatej wierzby. Wielkie stada jeleni, białych zajęcy i polarnych wilków, żyją na tych przestrzeniach. Gdziekolwiek roi się od niedźwiedzi Polarnych, a około 800 wypchanych ptaków przywiózł badacz dla muzeum w Kopenhadze. W tym, obcym dotychczas człowiekowi kraju, odkryto ponadto pokłady węgla kamiennego, które miejscami wydobywają się aż na powierzchnię ziemi.

Lakierowane banknoty.

Stwierdzono niejednokrotnie, że pieniądze papierowe dziś o wiele szybciej podlegają zniszczeniu, niż przed laty. Przyczyny tego są różne. Jedną z tych jest o wiele szybsze zabrudzanie banknotów, co się przyczynia do skrącania życia takiego biletu. To też usiłowania idą w tym kierunku, by papier taki powlec po wydrukowaniu masą cienką i elastyczną, któraby go chroniła przed wodą i różnymi tłuszczami wzgl. smarami. Do tego celu okazał się bardzo przydatnym specjalnie przygotowany lakier z octanu celulozowego, którego powłoka na papierze jest zupełnie bez zapachu i barwy, a chroni go przed wilgocią i zanieczyszczeniem. Lakiery takie wyrabla się również w Polsce.

Komunistyczne nazwy dni.

Prasa sowiecka podaje, iż ogłoszenie dekretu o reformie kalendarza w ZSRR zostało odrzucone ze względu na techniczną niemożliwość wprowadzenia natychmiastowych zmian kalendarza. Wydawnictwa sowieckie zakończyły już prace nad wydaniem kalendarza na rok 1930 i wydawnictwa te nie posiadają funduszy na pokrycie kosztów wydrukowania nowych kalendarzy. — Prace przygotowawcze do ogłoszenia dekretu są jednak prowadzone w dalszym ciągu.

Między innymi zapadła decyzja o zmianie nazw dni w sowieckim tygodniu, który będzie liczył, jak wiadomo, nie siedem, lecz tylko pięć dni. Pierwszy dzień będzie się nazywał — „Gwiazda”, drugi — „Sierp”, trzeci — „Miot”, czwarty — „Snop” i piąty — „Słońce”. W kalendarzach na 1930 r. nazwy te nadrukowane będą na nazwach dotychczasowych.

Trup w kufrze.

Na dworcu kolejowym w Lille znaleziono w kufrze, stojącym w oddziale bagażowym, zwłoki pewnego buchaltera z Paryża. Kufer ten został nadany w Paryżu 9 bm. jako bagaż pasażerski. Po wysyłającym zaginął wszelki ślad.

Ponieważ przed kilku miesiącami znaleziono matkę owego buchaltera również zamordowaną w

MARJAN KONARSKI.

Jacek Malczewski.

Wielkość, która odchodzi, szarżyzna, która idzie, święto ginące w legendzie i zwykły roboczy tydzień.
— Nie mam już rąk drżących, spracowanych od pendzli,
odszedłem je, otom jest wolny, jak dawniej,
— ni czoła bolącego, łupiącego się w drzazgi
od chwil wolaających: *prędzej,*

stawniej...

*W kotusce bezgłośnej kolebie mnie przestrzeń
i cisza łowiąca na błękitne sidła,*

— *słońce, jak lampa mosiężna,*

— *gwiazdy się roją, jak świerszcze;*

z drogi wracam, złożyłem już ciężar,

odałem Polskę przyniesioną na skrzydłach.

Wieczory żywe i noce

mówiące bez tchu,

jak widma, stado natrętnych much

ginących wśród czerni i złocień,

noce przybyłe po gorących dniach

i po wielkiem znuczeniu,

po chwilach świętych,

którem na barkach przeniósł

— *starzec niosący kosz chleba,*

— *ja, —*

myśl jasna i myśl ogromnie smutna,

łańcuch na zawsze zamknięty,

który mi ręce w przegubach skował

paleta bezgraniczna, jak niebo,

farby mówiące, jak słowa,

plótka, plótka...

— *świętość niosłem w rękach, jak karabin,*

otwarte serce na piersiach zawieszona, — jak habit

Wielkość, która odchodzi, szarżyzna, która idzie.

święto ginące w legendzie i zwykły roboczy tydzień.

ej mieszkaniu, przypuszczają władze policyjne, żej obydwa te morderstwa stoją w związku ze sobą i mają za tło podłoże polityczne, gdyż zamordowany buchalter brał czynny udział w życiu publicznym i politycznym. Otrzymał on ostatniej niedzieli list pocztą pneumatyczną, poczem opuścił swoje mieszkanie i więcej do niego nie wrócił.

Zwłoki noszą ślady strzału rewolwerowego w głowę, względnie ciosu zadanego wąskiem ostrem narzędziem.

Zapisz sobie,

bo już czas się informować o ważnych zdarzeniach gospodarczych i politycznych kraju i całego świata. Aby wiadomości te szybko i tanio otrzymać, zapisz sobie za **2,45 zł. na miesiąc październik**

„Przegląd Pomorski“.

Domicjan.

(Powieść z pierwszego wieku dziejów chrześcijańskich, osnuta na tle historycznym.)

V.

Podatek.

(Ciąg dalszy).

21

Ów szpieg, co w czasie ogłoszenia edyktu o podatku podsłuchiwał Jakóba i Benjamina, postarał się o to, by ich głowy także się tam znalazły. Domicjan rozciągnął obowiązek podatku i na tych co z żydami związek mieli; to też wnet i w samym Rzymie rozpoczęły się poszukiwania za obowiązanymi do płacenia. Tygodnie całe szukano, ale trudy hojnie się płacili. Zdziwili się wszyscy, gdy się przekonali, ilu to wyznawców jednego Boga Żydów już w Rzymie się znajduje.

O ile Żydzi ze swej strony wszelkimi sposobami wzbraniali się od płacenia podatku, o tyle jak najgorliwiej dopomagali urzędnikom cesarskim w odszukiwaniu chrześcijan. Zdarzyło się także kilkakrotnie, że denuncjowany natychmiast ofiarował bogom kadzidło; wśród doniesionych było bowiem kilku patrycjuszów pogan i to wzbudziło oburzenie przeciw pobórcom i cesarzowi. Z łatwością przeto udało się Flawiuszowi Klemensowi wyjednać u cesarza polecenie, żeby pobórcy nie nachodzili rycerstwa i senatorów, co ochroniło przynajmniej wyższe stany, że się z tem nie zdradziły, iż są chrześcijanami. Ci ostatni przeważnie wszyscy popłacili podatek, a gdy się kto wzbraniał, zabierano mu to, co do niego należało.

Flawiusza nie nagabywano już to z obawy przed jego wpływem, już to z powodu ostatniego rozporządzenia, służbę jego jednak podobnie, jak służbę mnóstwa innych patrycjuszów, pociągnięto do zapłacenia. Wezwano i Stefana, ten jednak wbrew wszelkim przedstawieniom odmówił, a gdy mu chciano zabierać jego własność, odwołał się do sędziego.

— Nie jestem Żydem, nie należę do Żydów — oświadczył wobec sędziego — nie święcę szabatu, nie chodzę do synagogi, nie przyznaję się do ich zwyczajów wcale. Nie jestem obowiązany do płacenia.

— Ależ ciebie oskarżono jako najzagorzalszego zwolennika judaizmu. Ofiaruj bogom nieśmiertelnym, a jesteś wolny! — odrzekł sędzia.

— Fałszywym bogom nie złożę ofiary, bo czczę tylko jednego Boga.

— Cóż to za Bóg? czy to Mithras, czy inny z bogów Wschodu uznany przez państwo?

— Ja wierzę w Boga Ojca, Stwórcę nieba i ziemi, i w Jezusa Chrystusa, Jego jednorodzonego Syna.

— Tak? toś ty chrześcijanin! Jest to więc sekta żydowska, a ponieważ nie chcę cię wypytywać o twoją wiarę, o różnicę jej od żydowskiej, przeto musisz podatek zapłacić.

— Chrześcijanie nie są sektą żydowską, jak to wy Rzymianie mniemacie. Przecież my Tego jako Boga czcimy, którego oni ukrzyżowali.

— Jest to jednak Bóg, którego prawo rzymskie nie uznało, a wiesz przecież, że ocoząc takiego Boga, narażasz się na karę śmierci.

— Jestem gotów umrzeć za Jezusa Chrystusa.

— Zastanów się dobrze, że trwając w swoim uporze, a wyznając religję niedozwoloną, narażasz się na to, że sprawa twa pójdzie przed sąd najwyższy, który rozstrzyga o życiu i śmierci.

Powiedziawszy to sędzia, usunął się ze swymi kolegami na naradę, która dość długo trwała, gdyż podobny wypadek dotąd jeszcze nie zaszedł, poczem oznajmił mu wyrok, że ze względu na panią jego daje się mu 8 dni do namysłu.

Stefan opuścił miejsce posiedzeń sądowych, oświadczając, że ani podatku nie płaci, ani bogom ofiary nie złożę — duch jednak, który przezeń mówił, nie był duchem, który wydaje męczenników

VI.

Żmija.

Na dworze cesarskim nie było szczęśliwszej istoty nad Irenę, od chwili, kiedy tam zamieszkali mali cesarowie; mogła się bowiem z nimi bawić, a do tego byli oni chrześcijanami. Nie była teraz tak opuszczoną, mogła podzielić się z nimi radością i smutkiem swego dziecięcego serca, był bowiem teraz ktoś, co prócz samego cesarza przyjaźnie na nią spojrział. I chłopcy znaleźli z pośród tych obcych i zimnych twarzy w Irenie istotę, która wesoła i naiwna, jak na dziecko przystało, była dla nich zarazem Aniołem Stróżem, mówiącym im na mowę swego doświadczenia, jak się zachować mają, jak względem tego lub owego postępować winni. Najwięcej wiązała ich jednak tajemnica wspólnie wyznawanej wiary, którą wszyscy troje starannie ukrywać byli zmuszeni, nawet przed mamką i przed pedagogiem, przydanymi im od cesarza.

Domicylla, zamieszkawszy w pałacu cesarskim, była co prawda bliżej swoich dzieci, musiała jednak z obawy przed władzą nieraz zrzec się praw macierzyńskich. Skarżyła się też z tego powodu biedna, mówiąc, że kura może pod swe skrzydła przytulić swe kurczęta, gdy jastrząb krąży w powietrzu, a ona musi je zostawić w szponach drapieżcy, który igra z nimi, a za chwilę je może rozszarpie. Drżała zaś najwięcej, myśląc nad przeszłością; często przychodziły jej do głowy dręczące myśli, a wtedy błagała Boga, modląc się: Lepiej niech umrą, o Panie, niż żeby Ci niewiernymi stać się mieli. a olśnieni blaskiem tronu, zapomnieli o Tobie i Synu Twoim.

Stanowisko, jakie przy dworze zajmował konsul, było bardzo trudne i niebezpieczne. Ku ogólnemu podziwieniu całego Rzymu umiał się utrzymać w łaskach u cesarza i chociaż niektórzy zazdroszcząc mu wyniesienia, odzywali się przy objęciu przezeń konsulatu, że rozumie się tyle na sprawach państwa, co osioł na grze na flecie (jest to przysłowie łacińskie), wkrótce wszyscy poczęli się starać o jego względy. Konsul pomagał i bronił wszystkich, ale skrycie, nie chełpiąc się z tego — nie występując publicznie, o ile to tylko zdołał.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Spadek zużycia nawozów sztucznych.

Niskie ceny produktów rolnych zbóż i okopowizna, wpłynęły hamująco na zakup nawozów sztucznych, które przestały się kalkulować: Obliczono, iż np. w powiecie warszawskim zakupiono w tym roku pod siewy jesienne o 70 proc. mniej nawozów sztucznych, niż w tym samym czasie w ubiegłym roku.

Spadł także bardzo znacznie zakup narzędzi rolniczych.

Rak ziemniaczany.

Rozporządzenie ministra rolnictwa o zwalczaniu raka ziemniaczanego zabrania wywozu z gospodarstwa, w którym pojawił się rak ziemniaczany, nie tylko ziemniaków wyrosłych na gruncie zarażonym i w jego sąsiedztwie, lecz nadto wszelkich roślin z korzeniami. Przez sąsiedztwo rozumie się obszar obronny o promieniu 5 do 15 kilometrów dookoła gospodarstwa zarażonego rakiem. Wyjątkowo tylko za osobnem zezwoleniem starosty będzie można wywozić ziemniaki z obszaru ochronnego i używać ich do zasadzenia. Na gruntach zarażonych i zagrożonych rakiem zabrania się uprawy ziemniaków z wyjątkiem odmian uznanych za odporne na raka.

W sprawie plantacji kminku

Idąc po linii samowystarczalności i zwiększenia naszego eksportu, należy zwrócić uwagę na rozwinięcie plantacji nasienia kminku. Mimo, iż kminek pojawia się u nas w kraju w stanie dzikim, w niektórych okolicach masowo sprowadzamy ten produkt z zagranicy, przeważnie z Holandji, która uprawia kminek na dziesiątkach ha. Leży więc w interesie kraju, by ten produkt, który ma warunki naturalne rozwoju, był u nas uprawiany tem więcej, że uprawa tegoż, jest łatwa i bardzo dochodowa. Rolnicy, zainteresowani tą sprawą, mogą uzyskać bliższe informacje w Związku Producentów roślin przemysłowo-leczniczych w Polsce, Warszawa Krakowskie Przedmieście 39. m. 2. Uprawa kminku wymaga ziemi urodzajnej w kulturze wilgotnej. Dobrze rośnie na ziemiach glinokowatych, a także piaszczystych, lecz wilgotnych i dobrze nawiezionych. Gleba powinna posiadać wapno lub być wapniowaną. Położenie słoneczne. Zasiew wiosną w zboża jare lub w lecie — w miesiącu lipcu do połowy sierpnia, po zbiorze zbóż lub wczesnych ziemniaków itp. Orka płytka, po okopowych wystarczy kultywator i broną. Siew rzędowy w odległości 25—30 cm. Ilość nasienia na morgę (pół ha) 6 do 8 kg. Po wzejściu nasion motykowanie przed zimą jedno lub dwukrotne. Wiosną lekkie obsypanie roślin. Zbiór w początku lipca r. p. Wydajność 500—700 kg. z morgi, cena sprzedażna od 1,50 do 2,20 zł. za kg.

Jak poseł.

— Jak się miewa małżonek pani?
— Obecnie po redukcji prowadzi on prawie taki sam żywot, jak poseł.
— Co to znaczy?
— Bo po całych dniach nie nie robi i z konieczności musi się trzymać diety.

W epoce radja.

— Maniu! Dlaczego nie zmiotłaś w rogu pa jęczyny?
— Ojej! A ja myślałam, że to od tego radjo

Mały esteta.

— Mamusiu, dlaczego jesteś taka ładna?
— Dlatego, że będąc dzieckiem, byłam zawsze grzeczną.
— To tatus był bardzo niegrzeczny, czy tak?

Nieporozumienie.

Pastor: Ja zupełnie rozumiem wielką stratę jaką pani poniosła przez śmierć swego męża, trzeba się jednak opanować. Niech pani myśli o Tym, który panią w żalobie pocieszy.

Wdowa: Ach, panie pastorze, któż się ożeni z wdową niemającą, a posiadającą czworo dzieci.

Uniewinnił się.

— Józef!
— Słucham, jaśnie pani...
— Co za bydlę wypito z kredensu całą butelkę koniaku?
— Jaśnie pan, proszę jaśnie pani — przecież nikomu innemu tego robić nie wolno.

Różnica.

Jaka jest różnica pomiędzy chrześcijaninem z pierwszych wieków chrześcijaństwa a dzisiejszym socjalistą.

Pierwsi chrześcijanie mawiali: „wszystko co moje, jest i twoje,“ socjaliści zaś krzyczą: „wszystko co twoje, jest i moje!“ ...

Wymagający.

Gość: Kelner! W rosole guzik znalazłem! Cóż to za moda?

Kelner!: Najmocniej przepraszam, ale za 60 groszy nie możemy dawać całej kamizelki.

Oświadczyny.

Propozycja pańska zaszczyt nam przynosi! muszę atoli oświadczyć, że straciłem cały majątek i jestem jednym, przez los prześladowanym człowiekiem.

— O nieszczęśliwy! Musiałbym mieć serce z kamienia, pzbawiając pana jeszcze na dobytek, córki.

Dowód miłości.

— Co? Pan żadasz miliona posagu? A ja byłem przekonany, że pan się żeni z moją córką z miłości.

Żądając tak mało, daję chyba dostateczny dowód miłości.

KINO KRYSTAŁ

dawniej „CONCORDJA“

Kolejowa 24.

Tylko 2 dni!
Program podwójny!

Początek seansów:

o godz. 7 1/2 i 10 wieczorem
w niedzielę o godz. 4. 6 1/2 i 10.**Latwa zdobycz**

komedjo-dramat miłosny w 10 aktach.

Księżę czy blazen

komedia w 10 aktach

NADPROGRAM: arcyzabawna komedia, w 2 aktach z **Holmesem****Razem 22 aktów!****Razem 22 aktów!****Ogłoszenie!**

Podaje się do publicznej wiadomości zainteresowanych, że budżet dodatkowy na rok 1929/30 gminy miasta Chełmży wyłożony będzie do przeglądu **od dnia 19 do 26 października 1929 r.** włącznie w Ratuszu — Sekretarjat I. — pokój nr. 2.

Chełmża, dnia 18. X. 1929 r.

MAGISTRAT

(-) Wyszowski, Burmistrz, w. z.

Indyjską gumę

jako **podeszwy do obuwia** z dołączeniem przepisu używania poleca

E. Guhl i Ska

Hurt. skład skór. Det.

Bydgoszcz, ul. Długa 45.

Telefon 1945.

Nowy wynalazek XX. wieku

Plaski zegarek

tylko

zł. 5,93

(zam. 25)

Wysyłamy pocztą za zaliczeniem elegancki zegarek nikielowy. Chód dziewięć na kamieniach. Wyregulowany do minuty z gwarancją za dobry chód na 8 lat, 2 szt. 11,60, 4 szt. 22,80, 6 szt. 33,60. Lepszego gatunku 7,75, 9,50, 11,50, 15, 18, 21, 25, 35 zł. Na rękę z paskiem 14, 17, 20, 25, 30, 35, 40, 50 i 57 zł. Z francuskiego nowego złota 15,50, 2 szt. 30, 3 szt. 44 zł, ręczne z paskiem lepszego gatunku 20, 25, 37, 45, 55 65. Budziki stołowe 15, 17 i 20 lepszego gatunku 25, 30 i 40 zł. Łańcuszki z nowego złota po zł. 2, 15, 3, 3,75, 4,85 i 6 zł. Za kosztą przesyłki płaci kupujący.

Adres zegarm.:

Józef Jakubowicz, Warszawa
Sienna 27, Oddz. 54.

Firma egzystuje od roku 1900. Nagrodzona wieloma złotymi medalami i krzyżami. Mnóstwo listów dziękczynnych. Z powodu braku miejsca zamieszczamy niektóre: Nr. 4310) Zegarek otrzymałem, za który bardzo dziękuję, chodzi co do minuty i bardzo miły dla oka. Ku mojemu miłemu zdziwieniu chodzi lepiej od „Omegi“, który robi różnice naprzód albo w tył. Zegarek otrzymany od Pana nie robi żadnej różnicy, tak dał się dokładnie wyregulować, proszę o taskawo przystanie mi możliwie w krótkim czasie jeszcze dwa zegarki plaskie, nikielowe. Po otrzymaniu zrobię zamówienie na większą ilość dla całego biura. Z poważaniem Jan Kałużyński, Lublin. (Nr. 3455) Sz. P. uprzejmie proszę o wysłanie jeszcze jednego zegarka z fr. nowego złota. Przy tej sposobności mam zaszczyt podziękować za otrzymane 3 zegarki z których jesteśmy zadowoleni. W najbliższych dniach wysłać zamówienie na kilka zegarków dla Koła Młodzieży w Gołębiuku. Z poważaniem Stanisław Borowicz, prezes Tow. Rolnictwa w Kutnie

Kotły do bielizny i paszy ocynkowane**Latarnie** stajenne (marki Netopierz)**Lampy** stołowe i kuchenne**Wiadra** emalji. i ocynk.**Żelazka** do prasowania**Garnki** kamienne**Karnisze** czysto mosiężne**Szkoło** stołowe i prasowane

Fajans i porcelana nadający się na każdy podarek oraz wszelkie sprzęty domowe i kuchenne poleca po najniższych cenach

Wojciech Balcerowicz

Chełmża, Rynek 13.

Tanio na sprzedaż:

Biurko orzechowe z nasadką, **żelazne łóżko** dziecięce, **2 stoły**, **2 materace** sprężynowe, **1 szafa kuchenna (bufet)**.

Zgłoszenia:

Sienkiewicza 23

Każdy przezorny człowiek musi być ubezpieczony!

Ubezpieczenia
wszelkiego rodzaju

dla najpoważniejszych Towarzystw Krajowych przeprowadza firma:

Tadenz Radomski

Przedsiębiorstwo rolniczo-handlowe

Chełmża — Pomorze

Dział ubezpieczeń.

Biuro: Toruńska 37. Telefon 137.

! Wytwornia pończoch !!**Norbert Bekowski**

CHEŁMŻA

Chełmińska 11.

poleca trwale

pończochy

począwszy już od 1.— zł.

skarpetki męskie już od 0,75 zł.

Przyjmuje także pończochy jak i skarpetki do

nadwiezienia.**Futra**

damskie i męskie, skóry, spody, kołnierze i lisy

poleca

w wielkim wyborze**FUTROPOL**

Bydgoszcz
Stary Rynek 27.

Pracownia kuśnierska na miejscu czynna.

Telefon nr. 1957.

Bezkonkurencyjne orzeźwiająco

„SINALCO“!

Woda mineralna, naturalna i alkaliczna

„Ostromecko“!

Limonady! Woda sodowa

PIWO GRODZISKIE!

Piwo słodowe sanitarne browaru bydgoskiego

„MATUŚ“!

Najlepsze piwa browaru bydgoskiego, jak:

„Zdrój Wielkopolski“!

Pale Ale jasne! Kozłak! Porter Wielkopolski!

poleca

A. Dylewski - Chełmża

Reprez. Browaru Bydg. - Bydgoszcz
ul. Toruńska 25. — Tel. 123.

Pierwszorzędne

Pianina

poleca

B. Sommerfeld

Największa w Polsce

Fabryka Pianin

Bydgoszcz

Śniadeckich 56.

Tel. 883 i 458

TYSIĄCE

chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle niestrawności, brak apetytu, ogólne osłabienie, ecetera odzyskała zdrowie, używając zioła sławnego na cały świat Dr. Dietla, Profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żadajcie bezpłatnej broszury poczęzającej. Adres: **Liszki - Apteka.**

Potrzebny zaraz**pianista (ka)**

do grania podczas lekcji tańca.

Informacje w adm. Przgl. Pomorskiego

Kurs Handlowy w Chełmży

ul. Toruńska 1. 33. I. p. wejście od ul. Sądowej

przyjmuje **WPISY** na lekcje pisania na maszynach.

Udziela porady handlowej, przeprowadza wywiady kupieckie, wykonuje wnioski w różnych sprawach i przepisywanie na maszynach, zakłada księgi handlowe, sporządza bilanse itp.

Zgłoszenia przyjmuje się od 5—8 po południu.